

Krzysztof Zaleski

"Intensywizm-zapomniany program modernistyczny", Tomasz Lewandowski, "Teksty" nr 1 (1973) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 16/50, 192

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) KUC Leszek: Romantyczne dziedzictwo w teologii. "Teksty" 1972 nr 5 s. 101-107.

Romantyzm wpłynął na ukształtowanie się pastoralnego - czyli kładącego nacisk na powiązanie refleksji teologicznej z rzeczywistością przeżywaną egzystencją - pojmowania teologii. Źródła teologii romantycznej szukać można już - w protestantyzmie niemieckim końca XVIII stulecia, a także w tendencjach pietystycznych i indywidualistycznych. Do szeroko rozumianej teologii romantycznej zalicza autor współczesną teologię rewolucji, której kierunki poszukiwań wyznaczają nazwiska: Teilharda de Chardin i Kierkegaarda. Końcowe fragmenty artykułu poświęcone są znaczeniu tradycji romantycznej w polskiej kulturze religijnej.

BP/50/75

K.Z.

(II) LEWANDOWSKI Tomasz: Intensywizm - zapomniany program modernistyczny. "Teksty" 1973 nr 1 s. 117-125.

Omówienie jednego z nurtów współtworzących estetyczną i krytycznoliteracką świadomość polskiej wersji modernizmu. Modernistyczne poglądy na rolę sztuki, literatury i krytyki literackiej kształtowały się w opozycji do pozytywistycznych, zakorzenionych w przyrodoznawczym scjentyzmie systemów estetycznych (F. Brunetière, H. Taine, E. Hennequin). Moderniści (I. Matuszewski, A. Lange, Z. Przesmycki, C. Jellenta), konstruując normatywną wizję zsubiektywizowanej i zindywidualizowanej sztuki, upatrywali funkcję krytyki literackiej w emocjonalnym utożsamianiu się krytyka ze zjawiskiem literackim. Opublikowana w r. 1892 rozprawa C. Jellenty "Mgławice » krytyki naukowej «" zawiera - fundamentalną dla świadomości krytycznej modernizmu - tezę o artystycznym, autonomicznym charakterze procedur krytycznych. Autor analizuje sądy estetyczne i meta-krytyczne wypowiedzi Jellenty i skryształizowany w nich program "sztuki intensywnej", będący wariantem wczesnoekspresjonistycznych manifestów w sztuce.

BP/50/76

K.Z.